

دستورالعمل رتبه‌بندی
شرکت‌های کارگزار،
کارگزار / معامله‌گر

بخش ۱) تعاریف.....	۴
ماده ۱)	۴
بخش ۲) نحوه امتیازدهی.....	۶
ماده ۲)	۶
بند ۱) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در بورس‌های اوراق بهادار... ..	۶
بند ۲) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در بورس کالای ایران	۸
بند ۳) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در بورس انرژی ایران	۱۰
ماده ۳) نحوه تعیین رتبه کارگزار، کارگزار/معامله‌گر	۱۲
ماده ۴) تعیین اوزان معیارها و زیرمعیارهای رتبه‌بندی	۱۳
بخش ۳) رتبه‌بندی شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در بورس‌های اوراق بهادار.....	۱۴
ماده ۵) نحوه اخذ دیدگاه مشتریان فعال	۱۴
ماده ۶) نحوه محاسبه امتیاز بر اساس دیدگاه مشتریان فعال	۱۴
ماده ۷) نحوه محاسبه امتیاز بر اساس معاملات	۱۵
بند ۱) مشتریان جدید.....	۱۵
بند ۲) کارمزد معاملات.....	۱۵
بند ۳) مشتریان فعال	۱۵
بند ۴) ارزش معاملات اوراق مشتقه	۱۶
بند ۵) شرکت‌های پذیرش شده	۱۶
ماده ۸) نحوه محاسبه امتیاز در معیار راهبری شرکتی	۱۶
بند ۱) انحراف از مقررات	۱۶
بند ۲) سامانه الکترونیکی رسیدگی به شکایات	۱۷
بند ۳) کیفیت صورت‌های مالی	۱۸
بند ۴) حضور در هیئت‌مدیره، کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون	۱۸
بند ۵) شعب و دفاتر	۱۹
بند ۶) آموزش کارکنان	۱۹
بند ۷) کنترل ریسک اعتباری	۲۰
بند ۸) ایفای تعهدات	۲۰

- بند ۹) رعایت شرایط عضویت در کانون ۲۱
- بند ۱۰) امتیاز تشویقی ۲۱
- بخش ۴) رتبه‌بندی کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران بورس کالای ایران ۲۱
- ماده ۹) نحوه محاسبه امتیاز معاملات ۲۱
- بند ۱) ارزش معاملات بازار فیزیکی (خرید) ۲۲
- بند ۲) ارزش معاملات بازار فیزیکی (فروش) ۲۲
- بند ۳) تعداد قراردادهای معامله‌شده در بازار فیزیکی ۲۲
- بند ۴) تعداد مشتری فعال در بازار فیزیکی بورس کالا ۲۲
- بند ۵) تعداد مشتری فعال در بازار مشتقه بورس کالا ۲۳
- بند ۶) ارزش معاملات در بازار مشتقه بورس کالا ۲۳
- بند ۷) ارزش معاملات در بازار مالی ۲۳
- ماده ۱۰) نحوه محاسبه امتیاز توسعه بازار ۲۴
- بند ۱) بازارهای فعال ۲۴
- بند ۲) کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در هیئت پذیرش ۲۴
- بند ۳) کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه ۲۴
- ماده ۱۱) نحوه محاسبه معیار راهبری شرکتی ۲۴
- بند ۱) شعبه (تالار اختصاصی)، تالار معاملات کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران دارای مجوز از بورس کالا خارج بجز شعب و تالارهای معاملات شهر تهران .. ۲۴
- بند ۲) تعداد ایستگاه‌های معاملاتی کالا ۲۴
- بند ۳) امتیاز تشویقی ۲۵
- ماده ۱۲) نحوه محاسبه امتیاز نظارتی ۲۵
- بند ۱) انحراف از مقررات ناظر بر معاملات کالا ۲۵
- بند ۲) کیفیت صورتهای مالی ۲۶
- بند ۳) رعایت شرایط عضویت در کانون ۲۶
- بخش ۵) رتبه‌بندی کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران بورس انرژی ایران ۲۶
- ماده ۱۳) نحوه محاسبه امتیاز معاملات ۲۶
- بند ۱) ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (خرید) ۲۷
- بند ۲) ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی (خرید) ۲۷

- بند ۳) ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (فروش) ۲۷
- بند ۴) ارزش معاملات در رینگ بین الملل بازار فیزیکی (فروش) ۲۷
- بند ۵) تعداد معاملات در بازار فیزیکی ۲۸
- بند ۶) تعداد مشتری فعال بازار فیزیکی بورس انرژی ایران ۲۸
- بند ۷) ارزش معاملات بازار مشتقه ۲۸
- بند ۸) ارزش معاملات بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران ۲۸
- ماده ۱۴) نحوه محاسبه امتیاز توسعه بازار ۲۹
- بند ۱) بازارهای فعال ۲۹
- بند ۲) کالاها و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده ۲۹
- بند ۳) تعداد مشتریان خارجی جدید ۳۰
- ماده ۱۵) نحوه محاسبه امتیاز راهبری شرکتی ۳۰
- بند ۱) پرسنل مستقر در واحد بورس انرژی ایران در شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر ۳۰
- بند ۲) تعداد ایستگاه های معاملاتی انرژی ۳۰
- بند ۳) امتیاز تشویقی ۳۰
- ماده ۱۶) نحوه محاسبه امتیاز نظارتی ۳۰
- بند ۱) انحراف از مقررات ناظر بر معاملات بورس انرژی ایران ۳۰
- بند ۲) کیفیت صورتهای مالی ۳۱
- بند ۳) رعایت شرایط عضویت در کانون ۳۲
- ماده ۱۷) ۳۲

در راستای اجرای بند ۶ پانصدمین صورتجلسه هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۱ و به منظور ارزیابی و رتبه‌بندی شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر این دستورالعمل در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ تصویب کمیته ای متشکل از نمایندگان کانون، بورس اوراق بهادار تهران، فرابورس ایران، بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران رسید. رعایت مفاد این دستورالعمل از تاریخ ابلاغ آن الزامی است.

بخش (۱) تعاریف

ماده (۱) اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه سال ۱۳۸۴ تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این ضوابط به کار می‌روند و واژه‌های دیگر دارای معانی زیر است.

دستورالعمل عضویت: منظور دستورالعمل عضویت در کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۸/۰۸/۰۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن است.

عضو: شخصی حقوقی است که مجوز فعالیت کارگزاری، کارگزار/معامله‌گری، بازارگردانی، مشاور سرمایه‌گذاری یا سبذگردانی را از سازمان دریافت نموده و طبق دستورالعمل عضویت به عنوان عضو، در کانون پذیرفته شده است.

بورس: منظور بورس اوراق بهادار تهران، فرابورس ایران، بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران است.

شخص وابسته به عضو: شامل اعضای حقیقی هیئت مدیره، نمایندگان اشخاص حقوقی عضو هیئت مدیره و هیئت عامل، مدیرعامل، مدیران، معامله‌گران، مسئولین پذیرش سفارش مشتریان، مدیران سرمایه‌گذاری صندوق‌ها، مسئولین بازارگردانی و تحلیلگری، مسئولین شعب و مسئولین مالی و سایر اشخاص حقیقی مرتبط که حسب مورد توسط کانون به عنوان شخص وابسته به عضو اعلام می‌شوند.

کانون: منظور کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار است.

دوره ارزیابی: بازه زمانی یک سال شمسی است که معیارهای مندرج در این دستورالعمل برای هر یک از کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران طی آن محاسبه می‌شود. هیئت مدیره کانون اختیار تغییر دوره ارزیابی را دارد.

مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی است که خدمات کارگزاری را از کارگزار، کارگزار/معامله‌گر دریافت می‌کند.

مشتری فعال در بورس‌های اوراق بهادار (بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران): شخص حقیقی یا حقوقی است که در دوره ارزیابی توسط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر حداقل یک دفعه در هر یک از بازارهای بورس‌های اوراق بهادار اقدام به خرید یا فروش کرده است.

مشتری فعال در بورس‌های کالایی (بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران): شخص حقیقی یا حقوقی است که در دوره ارزیابی توسط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر حداقل یک دفعه در هر یک از بازارهای بورس‌های کالایی اقدام به خرید یا فروش کرده است.

سامانه نظرسنجی: این سامانه جهت اخذ نظر مشتریان توسط کانون تهیه شده و دسترسی به پایگاه داده مربوطه در اختیار کانون است.

احراز هویت در نظرسنجی: احراز هویت مشتریان شرکت کننده در نظرسنجی توسط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر صورت گرفته و شرط لازم جهت شرکت مشتریان در نظرسنجی است.

فرآیند پذیرش و ثبت سفارشات مشتریان: سازوکاری است که طی آن کارگزار، کارگزار/معامله‌گر اقدام به احراز هویت، اخذ کد معاملاتی و دریافت سفارشات خرید و فروش مشتریان در هر یک از شرکت‌های بورس‌های اوراق بهادار، می‌نماید.

فرآیند انجام معاملات: سازوکاری است که در آن سفارشات مشتریان از روش‌های مختلف به منظور انجام معامله به سامانه معاملات ارسال خواهد شد.

فرآیند تسویه: خدمتی است که به منظور تسویه، ارائه گزارشات حسابداری و مدارک مرتبط با معاملات، به هر یک از مشتریان ارائه می‌گردد.

خدمات مکمل برای مشتریان: خدماتی است که توسط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر با هدف ارتقاء کیفیت خدمات، افزایش سرعت و دقت و اعتمادسازی به مشتریان ارائه می‌شود.

کارمزد معاملات: منظور ارزش ریالی کارمزد دریافتی کارگزار، کارگزار/معامله گر از معاملات انجام شده در بورس های اوراق بهادار در دوره ارزیابی است.

ارزش معاملات اوراق مشتقه: منظور ارزش ریالی معاملات اوراق مشتقه در بورس های اوراق بهادار است که توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی انجام شده است.

ارزش معاملات بورس کالای ایران: منظور ارزش ریالی معاملات انجام شده در بورس کالای ایران توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی است که شامل معاملات بازار فیزیکی (خرید و فروش)، معاملات بازار مشتقه و معاملات بازار مالی است.

ارزش معاملات بورس انرژی ایران: منظور ارزش ریالی معاملات انجام شده در بورس انرژی ایران توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی است که شامل معاملات رینگ داخلی بازار فیزیکی (خرید و فروش)، معاملات رینگ بین الملل بازار فیزیکی (خرید و فروش)، معاملات بازار مشتقه و معاملات بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله است.

مشتری جدید: شخص حقیقی و حقوقی که در دوره ارزیابی پس از احراز هویت و اخذ کد در سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) احراز هویت شده و نزد اولین شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر به عنوان مشتری در سامانه های همان شرکت تعریف شده است.

کمیته رسیدگی: کمیته ای است که اعتراضات واصله از کارگزاران، کارگزار/معامله گران در زمینه رتبه بندی انجام شده توسط کانون را بررسی می نماید.

ضوابط بازاربایی و تخفیفات: منظور ضوابط بازاربایی و تخفیفات مصوب مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۳۱ هیئت مدیره کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن است.

کمیته: منظور کمیته تدوین این دستورالعمل است که بر اساس ابلاغیه شماره ۱۱۰۲۰۰۲۰۶ سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل شده و شامل نمایندگان کانون، بورس اوراق بهادار تهران، فرابورس ایران، بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران است.

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

بخش ۲) نحوه امتیازدهی

ماده ۲) کانون برای هر دوره ارزیابی، براساس معیارهای تفکیک شده بورس های اوراق بهادار و بورس های کالایی مندرج در جداول زیر، کارگزاران، کارگزار/معامله گران عضو خود را ارزیابی می کند.

بند ۱) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار/معامله گر در بورس های اوراق بهادار

Wi(وزن)	امتیاز	توضیحات	زیرمعیار	
۲/۰۴٪	امتیاز هر سوال مطابق دیدگاه مشتری در بازه ۰ - ۱۰ قرار گرفته و از مجموع امتیازات دریافتی با اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل میانگین گیری حسابی شده و بعنوان امتیاز کلی نظرسنجی در نظر گرفته می شود.	سهولت انجام فرآیند احراز هویت، اخذ کد معاملاتی و اخذ سفارشات خرید و فروش شما	فرآیند پذیرش و سفارشات	دیدگاه مشتریان
۲/۵۱٪		نحوه برخورد و میزان تسلط کارکنان واحد پذیرش		
۲/۷۹٪		میزان سهولت واریز وجه به حساب کارگزار، کارگزار/معامله گر و واریز به موقع وجوه درخواستی شما	فرآیند تسویه	
۲/۹۷٪		ارائه گزارشات حسابداری و گردش حساب دقیق و به روز به شما		
۳/۰۶٪		سهولت و پایداری در انجام معاملات، کارایی و امکانات سامانه معاملات آنلاین کارگزار، کارگزار/معامله گر		
۳/۱۱٪		سهولت و پایداری در انجام معاملات، کارایی و امکانات اپلیکیشن موبایل تریدینگ کارگزار، کارگزار/معامله گر	فرآیند انجام معاملات توسط سامانه معاملات برخط (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)	
۳/۲۰٪		کیفیت خدمات پشتیبانی آنلاین کارگزار، کارگزار/معامله گر از قبیل لایوچت در سامانه معاملاتی، پاسخ دهی تلفنی، پاسخ دهی از طریق ایمیل و شبکه های اجتماعی، اطلاع رسانی های عمومی و ...		
۳/۲۴٪		حفظ محرمانگی اطلاعات شما، سرعت، دقت و تخصص کارکنان کارگزار، کارگزار/معامله گر	فرآیند انجام معاملات توسط ایستگاه معاملاتی (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)	
۳/۲۵٪		کیفیت خدمات پاسخ گویی در حوزه معاملات		
۳/۲۶٪		میزان سهولت دسترسی شما به اطلاعات مربوط به اعتباردهی و شفافیت در سازوکار تعیین اعتبار و بهره قابل پرداخت شما در قبال اعتبار دریافتی (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)	خدمات مکمل	
۳/۲۶٪	کیفیت و تنوع آموزش و اخبار ارائه شده از طریق درگاه های ارتباطی کارگزار، کارگزار/معامله گر			
۳/۲۷٪	کیفیت خدمات باشگاه مشتریان (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)			
۶/۰۸٪	مطابق رابطه ۱	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان جدید ورودی به هر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی، با استعلام از شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.	مشتریان جدید	معاملات
۱۱/۶۳٪	مطابق رابطه ۲	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین کارمزد معاملات دریافتی کارگزاران، کارگزار/معامله گران طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.	کارمزد معاملات	

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

۱۰/۴۵٪	مطابق رابطه ۳	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد مشتری فعال طی دوره ارزیابی با استعلام از شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مشتریان فعال	راهبری شرکتی
۴/۱۲٪	مطابق رابطه ۴	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین ارزش معاملات اوراق مشتقه طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.	معاملات اوراق مشتقه	
۲/۴۲٪	مطابق رابطه ۵	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد شرکت پذیرش شده در بورس های اوراق بهادار توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	شرکت های پذیرش شده	
۴/۶۱٪	مطابق جدول ۱-۲	تخلف صورت گرفته توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی	انحراف از مقررات	
۲/۳۳٪	مطابق جدول ۱-۳	میزان پاسخگویی به استعلام های ارسالی از سامانه الکترونیکی رسیدگی به شکایات	سامانه الکترونیکی رسیدگی به شکایات	
۳/۷۴٪	مطابق جدول ۱-۴	بر اساس گزارش حسابرس	کیفیت صورت های مالی	
۱/۹۲٪	مطابق جدول ۱-۵	-	حضور در هیئت مدیره، کارگروه ها و کمیته های تخصصی کانون	
۲/۱۶٪	مطابق رابطه ۶	به نسبت سهم تعداد شعب و دفاتر کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد شعب و دفاتر در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد	شعب و دفاتر	
۲/۱۴٪	مطابق جدول ۱-۶	-	آموزش کارکنان	
۴/۷۱٪	مطابق رابطه ۸	در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.	کنترل ریسک اعتباری	
۴/۳۴٪	مطابق رابطه ۱۰	در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.	ایفای تعهدات	
۱/۹۷٪	مطابق جدول ۱-۷	-	رعایت شرایط عضویت در کانون	
۱/۴۲٪	-	امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.	تشویقی	

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار / معامله گر

بند ۲) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار / معامله گر در بورس کالای ایران

معیارهای اصلی	زیرمعیار	توضیحات	امتیاز	Wi (وزن)
معاملات	ارزش معاملات بازار فیزیکی (خرید)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد	مطابق رابطه ۱۱	۱۰/۹۵٪
	ارزش معاملات بازار فیزیکی (فروش)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد	مطابق رابطه ۱۲	۵/۴۰٪
	تعداد قراردادهای معامله شده در بازار فیزیکی	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد قرارداد معامله شده در بازار فیزیکی بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد	مطابق رابطه ۱۳	۵/۸۸٪
	تعداد مشتری فعال در بازار فیزیکی بورس کالا	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال بازار فیزیکی بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۴	۵/۷۳٪
	تعداد مشتری فعال در بازار مشتقه بورس کالا	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال در بازار مشتقه بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۵	۵/۷۲٪
	ارزش معاملات در بازار مشتقه بورس کالا	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات بازار مشتقه شامل قراردادهای اختیار معامله و آتی بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۶	۳/۳۳٪
توسعه بازار	ارزش معاملات در بازار مالی	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات اوراق مالی شامل گواهی های سپرده کالایی، سلف موازی استاندارد و صندوق کالایی و سایر اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۷	۶/۱۵٪
	بازارهای فعال	انجام معامله در هر یک از بازارهای زیرمجموعه بازار صادراتی به غیر از قیر و فرآورده های نفتی، بازار کشاورزی، هر یک از بازارهای زیر مجموعه بازار املاک و مستغلات بورس کالای ایران و انجام معامله در بازار مناقصه، ۲/۵ امتیاز با سقف ۱۰ امتیاز برای کارگزار، کارگزار / معامله گر در پی دارد.	-	۱۰/۴۲٪
	کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در هیئت پذیرش	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد کالای پذیرش شده (کمیت پذیرش) بورس کالای ایران بر اساس دفعات پذیرش تا سقف مشخص در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۸	۲/۹۸٪
راهبری شرکتی	کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۱۹	۴/۸۰٪
	شعبه (تالار اختصاصی)، تالار معاملات کارگزاران، کارگزاران، کارگزار / معامله گران دارای	شعبه (تالار اختصاصی)، تالار معاملات کارگزاران دارای مجوز از بورس کالای ایران خارج از شهر تهران ۲ امتیاز به کارگزار، کارگزار / معامله گر تا سقف ۱۰ امتیاز اعطا می گردد.	-	۹/۰۸٪

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

			مجوز از بورس کالای ایران خارج از شهر تهران	
۸/۲۸٪	-	به ازای هر ایستگاه معاملاتی کالا ۰/۵ امتیاز، با سقف ۱۰ امتیاز در نظر گرفته می شود.	تعداد ایستگاه معاملاتی کالا	
۲/۸۸٪	-	امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.	تشویقی	
۱۰/۹۷٪	مطابق جدول ۱-۲	تخلف صورت گرفته توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی	انحراف از مقررات	نظارتی
۵/۲۸٪	مطابق جدول ۲-۲	بر اساس گزارش حسابرس	کیفیت صورت های مالی	
۲/۱۱٪	مطابق جدول ۳-۲	-	رعایت شرایط عضویت در کانون	

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار / معامله گر

بند ۳) معیارهای مرتبط با فعالیت کارگزار، کارگزار / معامله گر در بورس انرژی ایران

معیار های اصلی	زیرمعیار	توضیحات	امتیاز	Wi (وزن)
معاملات	ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (خرید)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۰	۸/۳۹٪
	ارزش معاملات در رینگ بین الملل بازار فیزیکی (خرید)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ بین الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۱	۶/۵۶٪
	ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (فروش)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۲	۲/۸۰٪
	ارزش معاملات در رینگ بین الملل بازار فیزیکی (فروش)	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ بین الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۳	۳/۷۴٪
	تعداد معاملات در بازار فیزیکی	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد معاملات در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۴	۴/۰۴٪
	تعداد مشتری فعال بازار فیزیکی بورس انرژی ایران	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال بازار فیزیکی بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۵	۷/۳۰٪
	ارزش معاملات بازار مشتقه	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات بازار مشتقه بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۶	۴/۰۴٪
	ارزش معاملات سایر اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران	به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین ارزش معاملات سایر اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۷	۳/۱۰٪
	توسعه بازار	بازارهای فعال	انجام معامله در هر یک از تابلوهای معاملاتی بازارهای فیزیکی، مشتقه و سایر اوراق بهادار قابل معامله امتیازاتی به شرح جدول مربوطه با سقف ۱۰ امتیاز برای کارگزار، کارگزار / معامله گر در پی دارد.	مطابق جدول ۱-۳
کالاها و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده		به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد کالا و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۸	۵/۷۳٪
تعداد مشتریان خارجی جدید		به نسبت سهم کارگزار، کارگزار / معامله گر از بیشترین تعداد کدهای معاملاتی سرمایه گذاران خارجی صادره طی دوره ارزیابی در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.	مطابق رابطه ۲۹	۵/۳۶٪
راهبری شرکتی	پرسنل فعال در حوزه بورس انرژی ایران در کارگزاری	به ازای هر پرسنل فعال در حوزه بورس انرژی ایران ۲/۵ امتیاز به کارگزار، کارگزار / معامله گر تا سقف ۱۰ امتیاز اعطا می گردد.	-	۸/۶۶٪

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

۴/۹۸٪	-	به ازای هر ایستگاه معاملاتی ۵ امتیاز برای کارگزار، کارگزار/معامله گر در نظر گرفته می شود، با سقف ۱۰ امتیاز.	تعداد ایستگاه معاملاتی انرژی	
۲/۱۳٪	-	امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.	تشویقی	
۱۱/۹۳٪	مطابق جدول ۲-۳	تخلف صورت گرفته توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی	انحراف از مقررات	نظارتی
۴/۱۵٪	مطابق جدول ۳-۳	گزارش حسابرس	کیفیت صورت های مالی	
۲/۱۴٪	مطابق جدول ۳-۴	-	رعایت شرایط عضویت در کانون	

تبصره یک: کانون در انتهای هر دوره ارزیابی، اقدام به ارزیابی تمامی کارگزاران، کارگزار/معامله‌گرانی که در دوره ارزیابی عضو کانون بوده‌اند می‌نماید. کانون موظف است حداکثر تا ۳۱ تیر ماه هر سال نسبت به اعلام نتیجه رتبه‌بندی سال قبل به اعضا اقدام نماید.

تبصره دو: اولین رتبه‌بندی اعلامی از سوی کانون پس از ابلاغ این دستورالعمل، بدون در نظرگیری معیار اصلی دیدگاه مشتریان صورت می‌پذیرد.

تبصره سه: کارگزار، کارگزار/معامله‌گرانی که به رتبه‌بندی اعلامی از سوی کانون اعتراض دارند، باید حداکثر ظرف مدت ۵ روز کاری اعتراض خود را به صورت مکتوب به همراه دلایل و مستندات به کانون اعلام نمایند. کمیته رسیدگی مکلف است طی مهلت ۱۵ روز کاری به اعتراضات واصله رسیدگی نماید. در صورت تأیید اعتراض، رتبه اصلاح شده و در غیر این صورت رتبه اولیه معتبر است و در تارنمای رسمی کانون منتشر می‌شود. کارگزار، کارگزار/معامله‌گر عضو نمی‌تواند پس از مهلت ۵ روز کاری اعتراض نماید و امتیاز اعلام شده توسط کانون معتبر خواهد بود.

تبصره چهار: کمیته رسیدگی متشکل از دبیرکل کانون به عنوان رئیس کمیته، یک نفر منتخب هیئت مدیره و یک نفر منتخب مجمع عمومی کانون است. از اعضای هیئت مدیره کانون دو نفر، یک نفر به عنوان عضو اصلی و یک نفر به عنوان علی‌البدل به انتخاب هیئت مدیره کانون به مدت ۲ سال و از اشخاص وابسته به اعضای کانون خارج از هیئت مدیره کانون دو نفر، یک نفر به عنوان عضو اصلی و یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل به مدت ۲ سال توسط مجمع عمومی کانون انتخاب خواهد شد. کمیته با حضور همه اعضا رسمیت می‌یابد. رای کمیته بر اساس نظر اکثریت نافذ است. در صورت اعتراض توسط یکی از اعضای کمیته یا عدم امکان حضور عضو اصلی، عضو علی‌البدل جایگزین وی خواهد شد. در صورت عدم امکان حضور دبیرکل، رئیس هیئت مدیره کانون جایگزین وی خواهد شد.

تبصره پنج: چنانچه هر کارگزار، کارگزار/معامله‌گر عضو، بیش از پنجاه درصد زمان دوره ارزیابی، تعلیق یا محروم بوده یا چنانچه کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در طول دوره ارزیابی مجوز فعالیت اخذ کرده باشد مشمول رتبه‌بندی آن دوره ارزیابی نخواهد بود. همچنین در صورتی که کلیه مجوزهای فعالیت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در هر بورس در هر زمان از دوره ارزیابی لغو گردد، کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مشمول ارزیابی در بورس مربوطه نخواهد بود.

تبصره شش: هریک از اعضای کمیته برای بازنگری این دستورالعمل می‌توانند درخواست خود را مبنی بر برگزاری مجدد جلسات کمیته به کانون ارائه نمایند. در این صورت کانون مکلف به برگزاری جلسه کمیته خواهد بود. در صورت اصلاح دستورالعمل، حداقل بازه زمانی شش ماهه جهت اعمال تغییرات برای شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در نظر گرفته خواهد شد.

ماده (۳) نحوه تعیین رتبه کارگزار، کارگزار/معامله‌گر

مجموع امتیاز هر کارگزار، کارگزار/معامله‌گر با توجه به معیارهای مندرج و بازه مشخص شده در موضوع ماده ۲ این دستورالعمل برای هر معیار اصلی محاسبه شده و مطابق جدول زیر در هر معیار اصلی رتبه مشخص می‌گردد. جهت رتبه‌بندی کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در هر یک از بورس‌ها، از امتیازات دریافتی کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در هر زیرمعیار میانگین حسابی با اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل گرفته شده و امتیاز نهایی به‌دست آمده مطابق جدول ۱-۱ رتبه‌بندی می‌گردد.

(جدول ۱-۱)

رتبه	ملاک تعیین رتبه
۵ ستاره	$10 \leq \text{امتیاز} \leq 9,5$
۴,۵ ستاره	$9,5 < \text{امتیاز} \leq 9$
۴ ستاره	$9 < \text{امتیاز} \leq 8,25$
۳,۵ ستاره	$8,25 < \text{امتیاز} \leq 7,5$
۳ ستاره	$7,5 < \text{امتیاز} \leq 6,5$
۲,۵ ستاره	$6,5 < \text{امتیاز} \leq 5,5$
۲ ستاره	$5,5 < \text{امتیاز} \leq 4$
۱,۵ ستاره	$4 < \text{امتیاز} \leq 2,5$
۱ ستاره	$2,5 < \text{امتیاز} \leq 1$
۰,۵ ستاره	امتیاز > 1

ماده ۴) تعیین اوزان معیارها و زیرمعیارهای رتبه‌بندی

جهت تعیین اوزان معیارهای اصلی و زیر معیارها به جز معیار اصلی دیدگاه مشتریان، از روش بهترین- بدترین استفاده گردید. در این روش پس از تعیین معیارها، خبرگان بازار سرمایه ابتدا بهترین و بدترین معیارها را تعیین نموده و سپس بهترین را با دیگر معیارها و پس از آن در قدم بعد دیگر معیارها را با بدترین مقایسه می نماید. نتیجه‌ی حاصل دو بردار خواهد بود که با ورود آنها به مدل برنامه‌ریزی ریاضی، اوزان نهایی حاصل می‌شوند. جهت محاسبه‌ی وزن معیار اصلی دیدگاه مشتریان و زیر معیارهای آن، ابتدا نظر نمونه‌ای از مشتریان در قالب پرسشنامه‌ای شامل ۱۳ سوال اخذ شد. سپس با استفاده از روش حداقل مربعات جزیی و بر اساس حداکثر واریانس تبیین شده^۱، وزن هر زیر معیار محاسبه گردید. در قدم بعد اوزان نرمال‌سازی شده و ضرایب نهایی هر زیر معیار به دست آمدند.

تبصره هفت: به روز رسانی اوزان معیارهای اصلی و زیر معیارها مبتنی بر روش تشریح شده در این ماده با تصویب کمیته و توسط کانون انجام خواهد شد. رتبه‌بندی بر اساس اوزان جدید مشروط به آن است که حداقل ۶ ماه قبل از پایان دوره ارزیابی، اوزان جدید توسط کانون ابلاغ شده باشد، در غیر این صورت رتبه‌بندی بر اساس اوزان قدیم صورت خواهد پذیرفت.

^۱ Explained Variance

بخش ۳) رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر در بورس های اوراق بهادار

ماده ۵) نحوه اخذ دیدگاه مشتریان فعال

هر کارگزار، کارگزار/معامله گر مکلف است دسترسی هر یک از مشتریان را به منظور درج نظر خود در سامانه نظرسنجی کانون، در سامانه معاملات برخط خود در دوره ارزیابی فعال نماید. امکان درج نظر برای هر یک از مشتریان در هر دوره ارزیابی برای حداکثر سه شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر امکان پذیر است و نظر مشتری نسبت به هر کارگزار، کارگزار/معامله گر حداکثر ۳ مرتبه طی دوره ارزیابی امکان ویرایش دارد.

ماده ۶) نحوه محاسبه امتیاز بر اساس دیدگاه مشتریان فعال

جهت محاسبه امتیاز کمی دریافتی کارگزار، کارگزار/معامله گر در بخش معیار اصلی "دیدگاه مشتریان" برای هر سوال در بازه ۰ - ۱۰ امتیاز در نظر گرفته می شود و از مجموع امتیازات دریافتی هر سوال، میانگین گیری حسابی با اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل به عمل می آید. در صورت انتخاب گزینه "استفاده نکرده ام" برای سوالات دارای این گزینه، امتیاز این سوال در میانگین گیری لحاظ نخواهد شد.

تبصره هشت: امتیاز مربوط به دیدگاه مشتریان صرفاً در صورتی برای هر کارگزار، کارگزار/معامله گر قابل محاسبه است که حداقل ۱۰ درصد از مشتریان فعال آن کارگزار، کارگزار/معامله گر در نظرسنجی شرکت نموده باشند به شرط آن که تعداد مشتریان شرکت کننده از ۱۲۰ نفر کمتر نباشد. همچنین در صورتی که حداقل ۱۰۰۰ نفر در نظرسنجی شرکت کرده باشند، رعایت شرط نظرسنجی از ۱۰ درصد تعداد مشتریان فعال آن کارگزار، کارگزار/معامله گر الزامی نیست. سوالات اخذ دیدگاه مشتریان به شرح زیر است:

۱) پرسش های مربوط به فرآیند پذیرش و سفارشات:

"سهولت انجام فرآیند احراز هویت، اخذ کد معاملاتی و اخذ سفارشات خرید و فروش شما:"

"نحوه برخورد و میزان تسلط کارکنان واحد پذیرش:"

۲) پرسش های مربوط به فرآیند تسویه:

"میزان سهولت واریز وجه به حساب کارگزار، کارگزار/معامله گر و واریز به موقع وجوه درخواستی شما:"

"ارائه گزارشات حسابداری و گردش حساب دقیق و به روز به شما:"

۳) پرسش های مربوط به فرآیند انجام معاملات توسط سامانه معاملات برخط: (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)

"سهولت و پایداری در انجام معاملات، کارایی و امکانات سامانه معاملات آنلاین کارگزار، کارگزار/معامله گر"

"سهولت و پایداری در انجام معاملات، کارایی و امکانات اپلیکیشن موبایل تریدینگ کارگزار، کارگزار/معامله گر"

"کیفیت خدمات پشتیبانی آنلاین کارگزار، کارگزار/معامله گر از قبیل لایوچت در سامانه معاملاتی، پاسخ دهی تلفنی، پاسخ دهی از طریق ایمیل و شبکه های اجتماعی، اطلاع رسانی های عمومی و ...:"

۴) پرسش های مربوط به فرآیند انجام معاملات توسط ایستگاه معاملاتی: (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)

"حفظ محرمانگی اطلاعات شما، سرعت، دقت و تخصص کارکنان کارگزار، کارگزار/معامله گر:"

"کیفیت خدمات پاسخ گویی در حوزه معاملات:"

۵) پرسش های مربوط به خدمات مکمل برای مشتریان:

"میزان سهولت دسترسی شما به اطلاعات مربوط به اعتباردهی و شفافیت در سازوکار تعیین اعتبار و بهره قابل پرداخت شما در قبال اعتبار دریافتی:" (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)
"کیفیت و تنوع آموزش و اخبار ارائه شده از طریق درگاه های ارتباطی کارگزار، کارگزار/معامله گر:"
"کیفیت خدمات باشگاه مشتریان:" (همراه با گزینه استفاده نکرده ام)

ماده ۷) نحوه محاسبه امتیاز بر اساس معاملات

جهت محاسبه امتیاز کمی دریافتی کارگزار، کارگزار/معامله گر در بخش معیار اصلی "معاملات" برای هر زیرمعیار در بازه ۰ - ۱۰ امتیاز در نظر گرفته می شود و از مجموع امتیازات دریافتی هر زیرمعیار، میانگین گیری حسابی با اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل به عمل می آید.

بند ۱) مشتریان جدید

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان جدید ورودی به هر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی، با استعلام از شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(c_i + 1)}{\ln(\max(c_1: c_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱

c_i : تعداد مشتریان جدید شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر i ام طی دوره ارزیابی.

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۲) کارمزد معاملات

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین کارمزد معاملات دریافتی کارگزاران، کارگزار معامله گران طی دوره ارزیابی در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(f_i)}{\ln(\max(f_1: f_n))} \times 10$$

رابطه ۲

f_i : کارمزد دریافتی شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در بورس های اوراق بهادار طی دوره ارزیابی.

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۳) مشتریان فعال

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد مشتری فعال طی دوره ارزیابی با استعلام از شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(ac_i)}{\ln(\max(ac_1: ac_n))} \times 10$$

رابطه ۳

ac_i : تعداد مشتریان فعال شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام طی دوره ارزیابی.

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۴) ارزش معاملات اوراق مشتقه

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین ارزش معاملات اوراق مشتقه طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(d_i + 1)}{\ln(\max(d_1: d_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۴

d_i : ارزش معاملات اوراق مشتقه در بورس های اوراق بهادار شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در طول دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۵) شرکت های پذیرش شده

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد شرکت پذیرش شده در بورس های اوراق بهادار توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر در دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(cf_i + 1)}{\ln(\max(c_1: cf_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۵

cf_i : تعداد شرکت پذیرش شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

ماده ۸) نحوه محاسبه امتیاز در معیار راهبری شرکتی

جهت امتیازدهی معیار اصلی راهبری شرکتی، از امتیازات دریافتی در هر یک از زیرمعیارهای این بخش، به شرح ذیل، میانگین گیری حسابی با اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل به عمل می آید.

بند ۱) انحراف از مقررات

مطابق جدول زیر با توجه به تخلف صورت گرفته (براساس آرای انضباطی قطعی یا تذکرات ارسالی) توسط شخص حقوقی کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد. برای هر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر که شامل تخلفات مندرج در جدول ذیل نباشند، ۱۰ امتیاز در نظر گرفته شده و در صورت ارتکاب تخلف به شرح جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد:

(جدول ۲-۱)

امتیاز	معیار تذکرات و تخلفات (با سقف منفی ۱۰ امتیاز)
منفی ۰/۱	به ازای هر تذکر اداری
منفی ۱	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده
منفی ۱/۵	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار
منفی ۲	جریمه نقدی تا ۲۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	جریمه نقدی بیش از ۲۰ درصد تا ۴۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳	جریمه نقدی بیش از ۴۰ درصد تا ۶۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳/۵	جریمه نقدی بیش از ۶۰ درصد تا ۸۰ درصد سقف مقرر
منفی ۴	جریمه نقدی بیش از ۸۰ درصد تا ۱۰۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات اوراق بهادار به ازای هر روز
منفی ۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات اوراق بهادار در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار به ازای هر روز
منفی ۲/۵	تعلیق بخشی از مجوزهای کارگزار، کارگزار/معامله‌گری در بورس مربوطه کمتر از ۶ ماه به ازای هر مجوز

بند ۲) سامانه الکترونیکی رسیدگی به شکایات

به نسبت درصد نامه‌های پاسخ داده شده از سمت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر نسبت به تعداد کل شکایات‌های استعلام شده از آن کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ و به شرح جدول ذیل امتیازدهی می‌گردد.

(جدول ۳-۱)

امتیاز	درصد تعداد نامه‌های پاسخ داده شده از سمت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر نسبت به تعداد شکایات‌های استعلام شده
۱۰	درصد ≥ 80
۸	درصد $70 \leq < 80$
۷	درصد $60 \leq < 70$
۶	درصد $50 \leq < 60$

دستورالعمل رتبه بندی شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر

۵	۳۰<درصد<=۴۰
۰	درصد>۴۰

بند ۳) کیفیت صورت‌های مالی

امتیازدهی به کیفیت آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه که پایان سال مالی آن در دوره ارزیابی باشد با توجه به اظهار نظر حسابرس به صورت زیر در بازه ۰-۱۰ ارزیابی می‌گردد.

(جدول ۴-۱)

امتیاز	ملاک تعیین رتبه
۱۰	مقبول
به ازای هر بند شرط ۲ امتیاز منفی تا سقف ۶ امتیاز منفی از ۱۰ امتیاز اعطایی کسر می‌گردد.	مشروط
۱	اظهار نظر مردود نسبت به یکی از صورت‌های مالی اساسی
۰	عدم اظهار نظر و یا عدم ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر

بند ۴) حضور در هیئت‌مدیره، کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون

مطابق جدول ذیل در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

(جدول ۵-۱)

امتیاز	معیار
۱	داوطلبی عضویت و حضور نماینده واجد شرایط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در انتخابات هیئت‌مدیره کانون
۳	انتخاب نماینده کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در هیئت‌مدیره کانون
۰/۵ تا سقف ۲	داوطلبی هر نماینده واجد شرایط کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون
۱/۵ تا سقف ۳	انتخاب هر نماینده کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون
تا سقف ۲/۵	مشارکت هر نماینده کارگزار، کارگزار/معامله‌گر که به عضویت در کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون درآمده‌اند. (به تشخیص مدیر امور اعضا و رئیس کارگروه یا کمیته مربوطه، امتیاز مشارکت رئیس کارگروه به تشخیص مدیر اموراعضا اعطا می‌گردد)

تبصره نه: امتیاز مرتبط با مشارکت هر نماینده کارگزار، کارگزار/معامله‌گر که به عضویت کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون درآمده‌اند برای هر دوره برگزاری انتخابات کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی کانون در نظر گرفته شده است.

تبصره ده: در صورت انتخاب اعضای هیئت مدیره و کارگروه امتیاز داوطلبی تعلق نمی‌گیرد.

بند ۵) شعب و دفاتر

به نسبت سهم تعداد شعب و دفاتر کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد دفاتر در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(o_i)}{\ln(\max(o_1: o_n))} \times 10$$

رابطه ۶

O_i : تعداد دفاتر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

تبصره یازده: تعداد دفاتر در روز پایانی دوره ارزیابی و با استفاده از اطلاعات "سامانه اطلاعات اعضای کانون" ملاک امتیازدهی این معیار است.

بند ۶) آموزش کارکنان

در صورت بهره‌مندی حداقل V نفرساعت از پرسنل کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی طی دوره ارزیابی از دوره‌های آموزشی کانون امتیاز ۱۰ اعطا گردیده و در غیر اینصورت مطابق جدول ذیل امتیازدهی می‌گردد.

(جدول ۶-۱)

امتیاز	معیار
۱۰	$D \geq V$
۸	$0.8V \leq D < V$
۶	$0.6V \leq D < 0.8V$
۴	$0.4V \leq D < 0.6V$
۲	$0.2V \leq D < 0.4V$
۰	$D < 0.2V$

D : نفرساعت پرسنل کارگزار، کارگزار/معامله‌گر که طی دوره ارزیابی از دوره‌های آموزشی کانون بهره‌مند شده‌اند

P : میانگین حسابی تعداد پرسنل کارگزار، کارگزار/معامله‌گر با استفاده از اطلاعات "سامانه اطلاعات اعضا" در طول دوره ارزیابی

T : حداقل ساعت آموزش مورد قبول برای هر پرسنل جهت اخذ حداکثر امتیاز برابر با ۳۰

Pe: حداقل درصد مورد قبول برای پرسنل آموزش دیده جهت اخذ حداکثر امتیاز برابر با ۱۰ درصد

$$V = P \times Pe \times T$$

رابطه ۷

تبصره دوازده: دوره‌های الزامی مرتبط با اخذ گواهی‌نامه‌های حرفه‌ای و کاربردی بازار سرمایه مشمول کسب امتیاز نخواهد بود.

بند (۷) کنترل ریسک اعتباری

در بازه ۰-۱۰ و با استفاده از رابطه ذیل محاسبه می‌گردد.

$$\alpha_{ij} = \frac{r_{ij}}{e_{ij}}$$

r_{ij} : ارزش در معرض ریسک شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی j ام در روز کاری i ام در دوره ارزیابی

e_{ij} : حقوق صاحبان سهام شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی j ام در روز کاری i ام در دوره ارزیابی

$$\beta_j = \frac{\text{مجموع مقادیر } \alpha_{ij} \text{ در دوره ارزیابی}}{\text{تعداد روزهای کاری در دوره ارزیابی}}$$

رابطه ۸

امتیاز	β_j
۱۰	۰,۲-۰
۸	۰,۴-۰,۲۱
۵	۰,۶-۰,۴۱
۲	۰,۸-۰,۶۱
۱	۱-۰,۸۱
۰	بزرگ‌تر از ۱

بند (۸) ایفای تعهدات

با استفاده از رابطه ذیل محاسبه می‌گردد:

$$\beta_i = \frac{C_i}{ave_i}$$

رابطه ۹

$$\text{امتیاز} = 10 - \frac{\ln(\beta_i + 1)}{\ln(\max(\beta_1: \beta_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۰

C_i : مدت زمان بر حسب دقیقه \times نکول (ریال) شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر i ام در طی دوره ارزیابی

Ave_i : میانگین حسابی سرمایه شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی در صندوق تضمین طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۹) رعایت شرایط عضویت در کانون

انتهای هر دوره ارزیابی، ۱۰ امتیاز به هر شرکت مورد ارزیابی تعلق گرفته و طبق جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد.

(جدول ۷-۱)

امتیاز	معیار
منفی ۲	هر هفته تأخیر در واریز حق عضویت سالانه نسبت به مهلت مقرر
منفی ۲ امتیاز به ازای هر بورس	عدم واریز حق عضویت ثابت سالانه بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران طی دوره ارزیابی
منفی ۲	هر هفته تأخیر در بارگذاری اطلاعات درخواستی کانون از جمله صورت های مالی در سامانه معرفی شده توسط کانون
منفی ۴	تأخیر در بروزرسانی اطلاعات وارد شده در سامانه معرفی شده توسط کانون، در مهلت مقرر، به ازای هر هفته تأخیر

بند ۱۰) امتیاز تشویقی

امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.

تبصره سیزده: این بند باید حداقل تا ۶ ماه قبل از پایان دوره ارزیابی، تصویب و به اعضا ابلاغ می گردد.

بخش ۴) رتبه بندی کارگزاران، کارگزار/معامله گران بورس کالای ایران

ماده ۹) نحوه محاسبه امتیاز معاملات

امتیاز اعطا شده به هر زیرمعیار مطابق رابطه های ذیل محاسبه شده و براساس اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل میانگین گیری حسابی به عمل می آید.

بند ۱) ارزش معاملات بازار فیزیکی (خرید)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vb_i)}{\ln(\max(vb_1: vb_n))} \times 10$$

رابطه ۱۱

vb_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (خرید) طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۲) ارزش معاملات بازار فیزیکی (فروش)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vs_i + 1)}{\ln(\max(vs_1: vs_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۲

vs_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس کالای ایران فروش طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۳) تعداد قراردادهای معامله‌شده در بازار فیزیکی

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد قرارداد معامله‌شده در بازار فیزیکی بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(cn_i + 1)}{\ln(\max(cn_1: cn_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۳

cn_i : تعداد قراردادهای معامله‌شده توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۴) تعداد مشتری فعال در بازار فیزیکی بورس کالای ایران

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال بازار فیزیکی بورس کالا در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(ac_i)}{\ln(\max(ac_1: ac_n))} \times 10$$

رابطه ۱۴

ac_i : تعداد مشتری فعال شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۵) تعداد مشتری فعال در بازار مشتقه بورس کالای ایران

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال در بازار مشتقه بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(cn_i + 1)}{\ln(\max(cn_1: cn_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۵

cn_i : تعداد مشتری فعال شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در بازار مشتقه بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۶) ارزش معاملات در بازار مشتقه بورس کالای ایران

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین ارزش معاملات بازار مشتقه شامل قراردادهای اختیار معامله و آتی بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(d_i + 1)}{\ln(\max(d_1: d_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۶

d_i : ارزش معاملات بازار مشتقه شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۷) ارزش معاملات در بازار مالی

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین ارزش معاملات اوراق مالی شامل گواهی های سپرده کالایی، سلف موازی استاندارد و صندوق کالایی و سایر اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(v_i + 1)}{\ln(\max(v_1: v_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۷

v_i : ارزش معاملات اوراق مالی شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

ماده ۱۰) نحوه محاسبه امتیاز توسعه بازار

بند ۱) بازارهای فعال

انجام معامله در هر یک از بازارهای زیرمجموعه بازار صادراتی به غیر از قیر و فرآورده های نفتی، بازار کشاورزی، هر یک از بازارهای زیر مجموعه بازار املاک و مستغلات بورس کالا و انجام معامله در بازار مناقصه، ۲/۵ امتیاز با سقف ۱۰ امتیاز برای کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در پی دارد.

بند ۲) کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در هیئت پذیرش

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در هیئت پذیرش بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(n_{i1} + 1)}{\ln(\max(n_1: n_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۸

n_{i1} : تعداد کالا و اوراق بهادار پذیرش شده هیئت پذیرش، توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در طول دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۳) کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه بورس کالای ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(n_{i2} + 1)}{\ln(\max(n_1: n_1) + 1)} \times 10$$

رابطه ۱۹

n_{i2} : تعداد کالا و اوراق بهادار پذیرش شده در کمیته عرضه، توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در طول دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

ماده ۱۱) نحوه محاسبه معیار راهبری شرکتی

بند ۱) شعبه (تالار اختصاصی)، تالار معاملات کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران دارای مجوز از بورس کالای ایران بجز شعب و تالارهای معاملات شهر تهران

به ازای هر شعبه (تالار اختصاصی)، تالار معاملات کارگزاران، کارگزار/معامله‌گران دارای مجوز از بورس کالای ایران خارج از شهر تهران ۲ امتیاز به کارگزار، کارگزار/معامله‌گر تا سقف ۱۰ امتیاز اعطا می‌گردد.

بند ۲) تعداد ایستگاه‌های معاملاتی کالا

به ازای هر ایستگاه معاملاتی کالا ۱ امتیاز، با سقف ۱۰ امتیاز در نظر گرفته می‌شود.

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

بند ۳) امتیاز تشویقی

امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.

تبصره چهارده: این بند باید حداقل تا ۶ ماه قبل از پایان دوره ارزیابی، تصویب و به اعضا ابلاغ گردد.

ماده ۱۲) نحوه محاسبه امتیاز نظارتی

بند ۱) انحراف از مقررات

مطابق جدول زیر با توجه به تخلف صورت گرفته (براساس آرای انضباطی قطعی یا تذکرات ارسالی) توسط شخص حقوقی کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد. برای هر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر که شامل تخلفات مندرج در جدول ذیل نباشند، ۱۰ امتیاز در نظر گرفته شده و در صورت ارتکاب تخلف به شرح جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد:

(جدول ۱-۲)

امتیاز	معیار تذکرات و تخلفات (با سقف منفی ۱۰ امتیاز)
منفی ۰/۱	به ازای هر تذکر اداری
منفی ۱	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده
منفی ۱/۵	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار
منفی ۲	جریمه نقدی تا ۲۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	جریمه نقدی بیش از ۲۰ درصد تا ۴۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳	جریمه نقدی بیش از ۴۰ درصد تا ۶۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳/۵	جریمه نقدی بیش از ۶۰ درصد تا ۸۰ درصد سقف مقرر
منفی ۴	جریمه نقدی بیش از ۸۰ درصد تا ۱۰۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات به ازای هر روز
منفی ۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار به ازای هر روز
منفی ۲/۵	تعلیق بخشی از مجوزهای کارگزار، کارگزار/معامله گری در بورس مربوطه کمتر از ۶ ماه به ازای هر مجوز

بند ۲) کیفیت صورت های مالی

امتیازدهی به کیفیت آخرین صورت های مالی سالانه مرتبط با دوره ارزیابی، با توجه به اظهار نظر حسابرس به صورت زیر در بازه ۰-۱۰ ارزیابی می گردد.

(جدول ۲-۲)

امتیاز	ملاک تعیین رتبه
۱۰	مقبول
	مشروط
۱	اظهار نظر مردود نسبت به یکی از صورت های مالی اساسی
۰	عدم اظهار نظر و یا عدم ارائه صورت های مالی حسابرسی شده توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر

بند ۳) رعایت شرایط عضویت در کانون

در انتهای هر دوره ارزیابی، ۱۰ امتیاز به هر شرکت مورد ارزیابی تعلق گرفته و طبق جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد.

(جدول ۳-۲)

امتیاز	معیار
منفی ۲	هر هفته تأخیر در واریز حق عضویت سالانه نسبت به مهلت مقرر
منفی ۲	عدم واریز حق عضویت ثابت سالانه بورس کالای ایران طی دوره ارزیابی
منفی ۲	هر هفته تأخیر در بارگذاری اطلاعات درخواستی کانون از جمله صورت های مالی در سامانه معرفی شده توسط کانون
منفی ۴	تأخیر در بروزرسانی اطلاعات وارد شده در سامانه معرفی شده توسط کانون، در مهلت مقرر، به ازای هر هفته تأخیر

بخش ۵) رتبه بندی کارگزاران، کارگزار/معامله گران بورس انرژی ایران

ماده ۱۳) نحوه محاسبه امتیاز معاملات

امتیاز اعطا شده به هر زیرمعیار مطابق رابطه های ذیل محاسبه شده و براساس اوزان تعیین شده مطابق جداول ماده ۲ این دستورالعمل میانگین گیری حسابی به عمل می آید.

بند ۱) ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (خرید)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vbi_i + 1)}{\ln(\max(vbi_1: vbi_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۰

vbi_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۲) ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی (خرید)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vbe_i + 1)}{\ln(\max(vbe_1: vbe_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۱

vbe_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (خرید) طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۳) ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی (فروش)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vsi_i + 1)}{\ln(\max(vsi_1: vsi_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۲

vsi_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در رینگ داخلی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۴) ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی (فروش)

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(vse_i + 1)}{\ln(\max(vse_1: vse_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۳

vse_i : ارزش معاملات شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی بورس انرژی ایران (فروش) طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۵) تعداد معاملات در بازار فیزیکی

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد معاملات در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(np_i)}{\ln(\max(np_1: np_n))} \times 10$$

رابطه ۲۴

np_i : تعداد قراردادهای معامله‌شده توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۶) تعداد مشتری فعال بازار فیزیکی بورس انرژی ایران

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد مشتریان فعال بازار فیزیکی بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(cp_i)}{\ln(\max(cp_1: cp_n))} \times 10$$

رابطه ۲۵

cp_i : تعداد مشتری فعال شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۷) ارزش معاملات بازار مشتقه

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات بازار مشتقه بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(dv_i + 1)}{\ln(\max(dv_1: dv_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۶

dv_i : ارزش معاملات بازار مشتقه شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بورس انرژی ایران طی دوره ارزیابی

n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

بند ۸) ارزش معاملات بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین ارزش معاملات سایر اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(v_i + 1)}{\ln(\max(v_1: v_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۷

v_i : ارزش معاملات سایر اوراق بهادار قابل معامله شرکت کارگزار، کارگزار/معامله‌گر مورد ارزیابی i ام در بورس انرژی ایران طی دوره ارزیابی
 n : تعداد شرکت‌های کارگزار، کارگزار/معامله‌گر طی دوره ارزیابی.

ماده ۱۴) نحوه محاسبه امتیاز توسعه بازار

بند ۱) بازارهای فعال

انجام معامله در هر یک از تابلوهای معاملاتی بازارهای فیزیکی، مشتقه و سایر اوراق بهادار قابل معامله امتیازاتی به شرح جدول ذیل با سقف ۱۰ امتیاز برای کارگزار، کارگزار/معامله‌گر در پی دارد:

(جدول ۱-۳)

امتیاز	تابلوی معاملاتی
۱/۵	فرآورده‌های هیدروکربوری بازار فیزیکی
۲	برق بازار فیزیکی
۲	سلف موازی استاندارد برق
۲	معاملات آتی
۱	سلف موازی استاندارد با سررسید یکسال و بیشتر
۰/۵	صندوق پروژه
۱	گواهی ظرفیت

بند ۲) کالاها و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله‌گر از بیشترین تعداد کالا و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده بورس انرژی ایران در بازه ۰ - ۱۰ امتیازدهی می‌گردد.

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(nA_i + 1)}{\ln(\max(nA_1 : nA_n) + 1)} \times 10$$

رابطه ۲۸

nA_i : تعداد کالا و اوراق بهادار قابل معامله پذیرش شده توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در طول دوره ارزیابی
 n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

بند ۳) تعداد مشتریان خارجی جدید

به نسبت سهم کارگزار، کارگزار/معامله گر از بیشترین تعداد کدهای معاملاتی سرمایه گذاران خارجی صادره طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد:

$$\text{امتیاز} = \frac{\ln(nfc_i + 1)}{\ln(\max(nfc_1 : nfc_n) + 1)} * 10$$

رابطه ۲۹

nfc_i : تعداد کدهای معاملاتی سرمایه گذاران خارجی اخذ شده توسط شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر مورد ارزیابی i ام در طول دوره ارزیابی.

n : تعداد شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی.

ماده ۱۵) نحوه محاسبه امتیاز راهبری شرکتی

بند ۱) پرسنل مستقر در واحد بورس انرژی ایران در شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر
 به ازای هر پرسنل فعال در حوزه بورس انرژی ایران ۲/۵ امتیاز به کارگزار، کارگزار/معامله گر تا سقف ۱۰ امتیاز اعطا می گردد.

بند ۲) تعداد ایستگاه های معاملاتی انرژی

به ازای هر ایستگاه معاملاتی ۵ امتیاز برای کارگزار، کارگزار/معامله گر در نظر گرفته می شود، با سقف ۱۰ امتیاز.

بند ۳) امتیاز تشویقی

امتیاز تشویقی در بازه ۰-۱۰ بر اساس معیاری که در هر دوره ارزیابی به تصویب هیئت مدیره کانون می رسد، اعطا می گردد.

تبصره پانزده: این بند باید حداقل تا ۶ ماه قبل از پایان دوره ارزیابی، تصویب و به اعضا ابلاغ گردد.

ماده ۱۶) نحوه محاسبه امتیاز نظارتی

بند ۱) انحراف از مقررات ناظر بر معاملات بورس انرژی ایران

مطابق جدول زیر با توجه به تخلف صورت گرفته (براساس آرای انضباطی قطعی یا تذکرات ارسالی) توسط شخص حقوقی کارگزار، کارگزار/معامله گر طی دوره ارزیابی در بازه ۰-۱۰ امتیازدهی می گردد. برای هر شرکت کارگزار، کارگزار/معامله گر که شامل تخلفات مندرج در جدول ذیل نباشند، ۱۰ امتیاز در نظر گرفته شده و در صورت ارتکاب تخلف به شرح جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد:

(جدول ۲-۳)

امتیاز	معیار تذکرات و تخلفات (با سقف منفی ۱۰ امتیاز)
منفی ۰/۱	به ازای هر تذکر اداری
منفی ۱	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده
منفی ۱/۵	به ازای هر تخلف منجر به اخطار کتبی با درج در پرونده در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار
منفی ۲	جریمه نقدی تا ۲۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	جریمه نقدی بیش از ۲۰ درصد تا ۴۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳	جریمه نقدی بیش از ۴۰ درصد تا ۶۰ درصد سقف مقرر
منفی ۳/۵	جریمه نقدی بیش از ۶۰ درصد تا ۸۰ درصد سقف مقرر
منفی ۴	جریمه نقدی بیش از ۸۰ درصد تا ۱۰۰ درصد سقف مقرر
منفی ۲/۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات به ازای هر روز
منفی ۵	به ازای هر تخلف منجر به محرومیت از انجام معاملات در خصوص ضوابط بازاریابی و تخفیفات و مقررات اعطای اعتبار به ازای هر روز
منفی ۲/۵	تعلیق بخشی از مجوزهای کارگزار، کارگزار/معامله‌گری در بورس مربوطه کمتر از ۶ ماه به ازای هر مجوز

بند ۲) کیفیت صورت‌های مالی

امتیازدهی به کیفیت آخرین صورت‌های مالی سالانه مرتبط با دوره ارزیابی، با توجه به اظهار نظر حسابرس به صورت زیر در بازه ۱۰-۰ ارزیابی می‌گردد.

(جدول ۳-۳)

امتیاز	ملاک تعیین رتبه
۱۰	مقبول
به ازای هر بند شرط ۲ امتیاز منفی تا سقف ۶ امتیاز منفی	مشروط
۱	اظهار نظر مردود نسبت به یکی از صورت‌های مالی اساسی

دستورالعمل رتبه بندی شرکت های کارگزار، کارگزار/معامله گر

	عدم اظهار نظر و یا عدم ارائه صورت های مالی حسابرسی شده توسط کارگزار، کارگزار/معامله گر
--	--

بند ۳) رعایت شرایط عضویت در کانون

در انتهای هر دوره ارزیابی، ۱۰ امتیاز به هر شرکت مورد ارزیابی تعلق گرفته و طبق جدول ذیل از امتیاز اعطایی کسر می گردد.

(جدول ۴-۳)

امتیاز	معیار
منفی ۲	هر هفته تأخیر در واریز حق عضویت سالانه نسبت به مهلت مقرر
منفی ۲	عدم واریز حق عضویت ثابت سالانه بورس انرژی ایران طی دوره ارزیابی
منفی ۲	هر هفته تأخیر در بارگذاری اطلاعات درخواستی کانون از جمله صورت های مالی در سامانه معرفی شده توسط کانون
منفی ۴	تأخیر در بروزرسانی اطلاعات وارد شده در سامانه معرفی شده توسط کانون، در مهلت مقرر، به ازای هر هفته تأخیر

ماده ۱۷) این دستورالعمل در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ مشتمل بر ۱۷ ماده و ۱۵ تبصره به تصویب کمیته رسید.